

Handläggare
Sanna Jansson
Telefon: 08-50833112**Till**
Utbildningsnämnden
2025-09-25

Motion angående inlåsta skärmar vid skoldagens slut

Remiss från kommunstyrelsen, KS 2025/664

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat en motion angående inlåsta skärmar vid skoldagens slut av Andréa Hedin (M) till utbildningsnämnden för yttrande. I motionen föreslås att Stockholms stads kommunala grundskolor inte ska förse elever i låg- och mellanstadiet med egna digitala enheter att ta med hem. Vidare föreslås att läxor i lågstadiet inte ska förutsätta användning av appar eller digitala verktyg utanför skoltid, samt att Stockholms stad tar fram gemensamma riktlinjer för åldersanpassad introduktion av digitala verktyg i undervisningen.

Utbildningsförvaltningen anser att elever i låg- och mellanstadiet bör få använda digitala lärverktyg vid läxor, under förutsättning att skolorna bedömer att verktyget främjar elevernas lärande. Förvaltningen anser även att det måste finnas viss flexibilitet i undervisningens upplägg för att elever ska kunna få ta del av innehållet utifrån sina förutsättningar. Exempelvis kan användningen av digitala lärverktyg bidra till en mer tillgänglig lärmiljö samt underlätta för elever med funktionsnedsättningar, varför ett förbud inte vore lämpligt. Användningen av digitala verktyg måste däremot ske ansvarsfullt med ett pedagogiskt syfte, och inte enbart för att de finns tillgängliga.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bakgrund/Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat en motion av Andréa Hedin (M) angående inlåsta skärmar vid skoldagens slut till utbildningsnämnden för yttrande.

I motionen framförs att surfplattor och datorer är en självklar del av skolmiljön men att användningen skiljer sig åt mellan stadens skolor, varför enhetliga riktlinjer bör införas.

Vidare framförs att elever i låg- och mellanstadiet inte borde föras med egna digitala enheter att ta med hem eftersom skolorna då förlorar kontrollen över användningen, vilket ökar risken för överdriven skärmtid, distraktion och exponering för olämpligt innehåll. Dessutom anser motionären att undervisning och läxor i huvudsak bör genomföras med böcker, papper och penna.

I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta följande:

- Att Stockholms stads kommunala grundskolor inte förser elever i låg- och mellanstadiet med egna digitala enheter att ta med hem.
- Att läxor i lågstadiet inte ska förutsätta användning av appar eller digitala verktyg utanför skoltid.
- Att Stockholms stad tar fram gemensamma riktlinjer för åldersanpassad introduktion av digitala verktyg i undervisningen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen i samråd med avdelningen för utveckling och samordning.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 16 september 2025. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 17 september 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Användningen av digitala lärverktyg i undervisning är en aktuell fråga som förvaltningen noggrant följer. Exempelvis har regeringen gett Skolverket i uppdrag att ta fram stödmaterial om val och användning av lärverktyg i undervisningen. Dessutom har läroplansutredningen i betänkandet ”Kunskap för alla – nya läroplaner med fokus på undervisning och lärande (SOU 2025:19)” lämnat förslag på hur skrivningar om digitalisering bättre kan anpassas utifrån barns kognitiva utveckling och lärande samt elevernas grundläggande behov av ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik.

Skolan har enligt gällande läroplan i uppdrag att främja elevernas lärande för att därigenom förbereda dem för att leva och verka i samhället. Exempelvis ska eleverna kunna orientera sig och agera i en komplex verklighet med stort informationsflöde, ökad digitalisering och snabb förändringstakt. Enligt läroplanen ska alla elever ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik, samtidigt som de ska ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt. Utifrån skolans uppdrag har digitala verktyg därför en viktig roll i utbildningen.

Enligt 1 kap. 4 § skollagen har skolan ett kompensatoriskt uppdrag som innebär att skolan ska sträva efter att uppväga skillnader i elevers förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Ett generellt förbud mot att ta hem digitala enheter riskerar att förstärka ojämlikheten mellan elever som har tillgång till digitala verktyg i hemmet och de som inte har det.

Av 10 kap. 10 § skollagen framgår att elever utan kostnad ska ha tillgång till de läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål. Om utbildningen är organiserad på så sätt att eleverna ska använda digitala lärverktyg i både skola och hem, behöver eleverna ha tillgång till det digitala lärverktyget i sådan utsträckning att de kan nå målen för utbildningen.

Som framförs i motionen finns det forskning och rekommendationer som förespråkar minskad skärmtid. Användningen av digitala verktyg måste därför ske ansvarsfullt med ett pedagogiskt syfte, och inte enbart för att de finns tillgängliga. Vilka läromedel och lärverktyg som ska användas för olika moment inom utbildningen bör – inom de ramar som ställs upp i skollag och läroplan – vara en fråga för professionen.

Förvaltningen anser att det måste finnas en viss flexibilitet i undervisningens upplägg för att elever ska kunna ta del av innehållet utifrån sina förutsättningar. Exempelvis kan användningen av digitala lärverktyg bidra till en mer tillgänglig lärmiljö samt underlätta för elever med funktionsnedsättningar. Många elever med exempelvis dyslexi eller andra neuropsykiatriska funktionsnedsättningar har behov av digitala hjälpmedel så som talsyntes, rättstavningsprogram och andra anpassningar. Dessa hjälpmedel är ofta integrerade i skolans digitala plattformar, varför ett generellt förbud skulle kunna försvåra dessa elevers möjlighet att genomföra sina studier på lika villkor, vilket inte är förenligt med skollagens bestämmelser om särskilt stöd.

Med hänvisning till ovanstående anser förvaltningen att det inte vore lämpligt att införa ett generellt förbud mot användning av

digitala lärverktyg i låg- och mellanstadiet. Användning bör tillåtas i de fall verktyget bedöms främja elevernas lärande.

Konsekvenser för barn och barnets rättigheter samt jämställdhet

Då ärendet är ett svar på en remiss från kommunstyrelsen gör förvaltningen ingen egen analys av ärendets konsekvenser för jämställdheten eller för barn och barns rättigheter. Förvaltningen förutsätter att en sådan analys vid behov görs av kommunstyrelsen i den fortsatta hanteringen av ärendet.

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Per Törnvall
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Peter Bragner
Grundskoledirektör
Utbildningsförvaltningen

Bilaga

Motion av Andréa Hedin (M) angående inlåsta skärmar vid skoldagens slut